

УДК 336.645.3

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.3.22>

Ірина ЧАЙКА

доктор філософських наук, доцент, професор кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи, Запорізький національний університет, вул. Університетська, 66, м. Запоріжжя, Україна, 69011

ORCID: 0000-0003-2315-7724

Євген ЦОКУР

доктор політичних наук, доцент, в.о. завідувача кафедри політології, Запорізький національний університет, вул. Університетська, 66, м. Запоріжжя, Україна, 69011

ORCID: 0000-0002-7605-0114

Бібліографічний опис статті: Чайка, І., Цокур, Є. (2025). Соціальний аудит доступності як чинник підвищення ефективності відбору у національних та регіональних конкурсах проєктів. *Ввічливість. Humanitas*, 3, 172–178, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.3.22>

СОЦІАЛЬНИЙ АУДИТ ДОСТУПНОСТІ ЯК ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВІДБОРУ У НАЦІОНАЛЬНИХ ТА РЕГІОНАЛЬНИХ КОНКУРСАХ ПРОЄКТІВ

Стаття присвячена аналізу технології соціального аудиту доступності у процесі відбору проєктів, фінансованих за рахунок державного та місцевих бюджетів. Метою дослідження є аналіз можливостей використання технології соціального аудиту доступності як чинника підвищення ефективності відбору у національних та регіональних конкурсах проєктів. Методологія дослідження включає комплекс загальнонаукових та спеціально-наукових (зокрема, проєктний метод) методів. Наукова новизна роботи визначається обґрунтуванням застосовності соціального аудиту доступності (як технології, що дозволяє оцінити дотримання принципу інклюзивності в функціонуванні будь-якого соціально-економічного суб'єкта) для оптимізації відбору у конкурсах проєктів, що претендують на бюджетне фінансування. Висновки. Проведення національних та регіональних конкурсів сприяє підвищенню спроможності громадянського суспільства. Використання цієї інноваційної технології є фактором збільшення рівня довіри та покращення комунікації в системі «громада – органи місцевого самоврядування – держава», долучення представників та організацій громадянського суспільства до процесів ухвалення рішень, а також сприяє захисту прав уразливих категорій населення. Попри очевидну потребу у проведенні соціального аудиту доступності під час проведення таких відборів проєктів в Україні, на сьогодні, положення цих конкурсів такої процедури не передбачає. Однак, аналіз вимог до оформлення конкурсних проєктів, описаних у Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, дозволяє зробити пропозиції щодо розширеного тлумачення певних складових таких вимог, що дозволить проводити базову процедуру соціального аудиту доступності і сприятиме підвищенню ефективності відбору у національних та регіональних конкурсах проєктів. Важливим в контексті соціального аудиту доступності тут буде аналіз доступності сайту, який використовується для інформування всіх зацікавлених сторін проєкту, в тому числі осіб, які мають вади зору та слуху. А також отримання авторами проєктів Висновку про інклюзивність будівель і приміщень, в яких буде реалізовуватися проєкт (якщо там передбачено перебування бенефіціарів проєкту), який на підставі аналізу дотримання ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» надають сертифіковані експерти.

Ключові слова: інклюзивність, соціальний аудит доступності, національні та регіональні конкурси проєктів, громадська організація.

Iryna CHAIKA

Doctor of Science in Philosophical Sciences, Associate Professor, Professor at the Department of Philosophy, Public Administration and Social Work, Zaporizhzhia National University, 66 Universitetska str., Zaporizhzhia, Ukraine, 69011

ORCID: 0000-0003-2315-7724

Yevhen TSOKUR*Doctor of Science in Political Sciences, Associate Professor, The Acting Head of the Department of Politology, Zaporizhzhia National University, 66 Universitetska str., Zaporizhzhia, Ukraine, 69011***ORCID:** 0000-0002-7605-0114

To cite this article: Chaika, I., Tsokur, Ye. (2025). Sotsialnyi audyt dostupnosti yak chynnyk pidvyshchennia efektyvnosti vidboru u natsionalnykh ta rehionalnykh konkursakh projektiv [Social audit of accessibility as a factor in increasing the efficiency of selection in national and regional project competitions]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 3, 172–178, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.3.22>

SOCIAL AUDIT OF ACCESSIBILITY AS A FACTOR IN INCREASING THE EFFICIENCY OF SELECTION IN NATIONAL AND REGIONAL PROJECT COMPETITIONS

The article is devoted to the analysis of social audit of accessibility technology in the process of selecting projects financed from state and local budgets. The purpose of the study is to analyze the possibilities of using social audit of accessibility technology as a factor in increasing the efficiency of selection in national and regional project competitions. The research methodology includes a complex of general scientific and special scientific (in particular, the project method) methods. The scientific novelty of the work is determined by the justification of the applicability of social audit of accessibility (as a technology that allows assessing compliance with the principle of inclusion in the functioning of any socio-economic subject) for optimizing the selection in competitions of projects that apply for budget funding. Conclusions. Holding national and regional competitions contributes to increasing the capacity of civil society. The use of this innovative technology is a factor in increasing the level of trust and improving communication in the system "community – local government – state". This technology also contributes to the involvement of civil society representatives and organizations in decision-making processes, protection of the rights of vulnerable categories of the population. There is an obvious need to conduct a social audit of accessibility during such project selections in Ukraine. However, the requirements of these competitions do not provide for such a procedure. However, the analysis of the requirements for the design of competitive projects allows us to make proposals for an expanded interpretation of individual components of such requirements. Such an approach will allow for a basic social audit of accessibility and will contribute to increasing the efficiency of selection in national and regional project competitions. An important aspect of a social audit of accessibility is the analysis of a website's accessibility, which is used to inform all stakeholders of a project, including people with visual and hearing disabilities. It is also important for project authors to obtain a Conclusion on the inclusiveness of buildings and premises in which the project will be implemented (if the project beneficiaries are expected to stay there). Such a conclusion based on an analysis of compliance with state building standards B.2.2-40:2018 "Inclusiveness of buildings and structures" is provided by certified experts.

Key words: inclusion, social audit of accessibility, national and regional project competitions, public organization.

Актуальність проблеми. Важливою умовою ефективного розвитку демократичних держав у сучасному світі є процес ефективної та безперервної взаємодії інститутів державної влади, місцевого самоврядування та громадянського суспільства. Ознакою стабільності сталих демократій і трансформації держав, що переживають демократичний транзит (таких як Україна), є постійне збільшення спроможності громадянського суспільства, в тому числі завдяки активному долученню його суб'єктів до виконання функцій, які раніше традиційно розглядалися виключно як прерогатива держави. Мова йде про соціальний захист всіх без винятку уразливих груп населення, стимулювання громадського активізму, розвиток громадянської освіти та патріотичного виховання, тощо. Способом реалізації таких функцій на

сучасному етапі може виступати така технологія як фінансова підтримка за рахунок коштів місцевих та державного бюджетів проєктів, розроблених організаціями громадянського суспільства. Використання цієї інноваційної технології є фактором збільшення рівня довіри та покращення комунікації в системі «громада – органи місцевого самоврядування – держава», долучення представників та організацій громадянського суспільства до процесів ухвалення рішень, а також сприяє захисту прав уразливих категорій населення через їхню участь у самостійному визначенні проблем, які є для них нагальними, і одночасне формування прийнятних для них способів розв'язання таких проблем. Надання фінансування на конкурсних засадах забезпечує дотримання принципів прозорості та публічності розподілу бюджетних

коштів. Водночас, важливим фактором відбору проєктів для бюджетного фінансування має бути максимізація його позитивного впливу завдяки якнайширшому охопленню потенційних бенефіціарів проєкту, в тому числі за рахунок дотримання принципу доступності як частини процесу інклюзії, спрямованого на забезпечення рівних можливостей для всіх громадян, включаючи осіб з інвалідністю, та інших маломобільних груп, для повноцінної участі в суспільній життєдіяльності. Інструментом аналізу ступеня доступності послуг та заходів, що реалізуються в рамках таких фінансованих бюджетом проєктів, може бути технологія соціального аудиту, що широко поширена у бізнес-сфері. Різновидом соціального аудиту є внутрішній аудит, який здійснюється організацією задля підтвердження рівня своєї соціальної відповідальності. Такий тип соціального аудиту може бути доволі ефективним способом обґрунтування здобувачем бюджетного фінансування своєї спроможності виконувати взяті на себе в рамках реалізації проєкту зобов'язання.

Саме тому, аналіз можливостей використання соціального аудиту доступності у процесі відбору у національних та регіональних конкурсах проєктів в Україні є актуальним дослідницьким завданням.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Науковий дискурс цієї проблематики представлено в дослідженнях, присвячених соціальному аудиту, який виступає елементом системи аудиторських перевірок підприємств та організацій і фокусований на їхній соціальній сфері. Результати соціального аудиту є підґрунтям для прийняття рішень керівництвом задля реалізації адекватних та обґрунтованих заходів, спрямованих на оптимізацію чисельності, зміни у структурі, вплив на якісні характеристики персоналу та оптимізацію витрат на людські ресурси (О. Лебединська, В. Дерій, С. Саченко, Л. Бабій) (Дерій, Саченко, Бабій, 2016; Лебединська, 2018). Феномен внутрішнього аудиту проаналізовано в статті О. Кудирко (Кудирко, 2011). Автор обґрунтовує, що метою внутрішнього аудиту є сприяння ефективному виконанню завдань і цілей, задля яких функціонує підприємство. А. Білоусов (Білоусов, 2001) аналізує внутрішній аудит як один із найважливіших інструментів вирішення проблем, пов'язаних з визначенням майбутніх ризиків, що можуть

виникнути на підприємстві, проведенням їхньої оцінки, а також формуванням управлінських рекомендацій щодо усунення таких ризиків. В. Маліков метою внутрішнього аудиту називає ефективне використання наявних ресурсів підприємства, забезпечення безперебійного та ефективного функціонування підприємства; надання повної, правдивої, якісної та неупередженої інформації щодо діяльності підприємства його внутрішнім користувачам, і визначає основними перевагами впровадження системи внутрішнього аудиту виявлення резервів підприємства (Маліков, 2015). А. Чуєнков доводить, що завданням внутрішнього аудиту є допомога працівникам у збільшенні ефективності їхньої роботи (Чуєнков, 2011). М. Нежива зазначає, що внутрішній аудит є потенційним фактором, що здатен вплинути на дотримання принципів інклюзивності та різноманітності в організації. Такого роду аудиторська діяльність спрямована на оцінку внутрішньоорганізаційної інклюзивності: відбувається оцінювання політики та практики, пов'язаної з рівністю можливостей працевлаштування, реалізацією ініціатив щодо різноманітності та справедливого ставлення до зайнятих. З іншого боку здійснюється аналіз реалізації принципів інклюзивності у взаємодії організації із зовнішнім середовищем: чи надає вона рівний доступ до своєї продукції, послуг і можливостей усім клієнтам, незалежно від їхньої соціально-демографічних, гендерних характеристик, особливостей їхнього розвитку та стану здоров'я, тощо (Нежива, 2023). Методологію і досвід проведення соціально-інклюзивного аудиту описують у своєму дослідженні С. Коляденко та О. Ілліна (Коляденко, Ілліна, 2024). Отже, незважаючи на існування розвинених теоретичних підходів до дослідження соціального аудиту і опису практики застосування такої технології в організаціях різних форм власності і різних сфер діяльності, аналіз проблематики застосування технології соціального аудиту у конкурсному відборі проєктів раніше не здійснювався.

Тому **метою цього дослідження** є аналіз можливостей використання технології соціального аудиту доступності як чинника підвищення ефективності відбору у національних та регіональних конкурсах проєктів.

Виклад основного матеріалу. Якщо розглянути практику соціального аудиту в комер-

ційному секторі, то зміст, структура і напрямки цієї діяльності регламентовані цілою низкою міжнародних стандартів. Зокрема, це:

1. Стандарт соціальної звітності компаній AA1000 AS. Регламентує процедуру проведення соціального і етичного аудиту організації шляхом вимірювання результатів її діяльності через систему критеріїв, в основу яких покладено етичний підхід.

2. Керівництво із соціальної відповідальності ISO 26000. У цьому документі містяться настанови для тих організацій, які визнають, що повага до суспільства та навколишнього середовища є критично важливим фактором успіху. Застосування ISO 26000 все частіше розглядається не лише як «правильна річ», але й як спосіб оцінити прихильність організації до сталого розвитку та її загальну ефективність.

3. Стандарт корпоративної соціальної відповідальності SA 8000. Є міжнародним стандартом, який визначає соціальну відповідальність і зобов'язання організацій перед персоналом і суспільством в цілому. Цей стандарт визначає умови, за яких відбувається впровадження забезпечення якості умов праці співробітника на робочому місці. SA 8000 містить стандарти дотримання трудових прав працівників, що ґрунтуються в тому числі на Конвенції Міжнародної організації праці, Загальній Декларації прав людини та Конвенції ООН з прав дитини.

4. Керівництво із звітності у сфері сталого розвитку Глобальної ініціативи із звітності GRI (The Global Reporting Initiative). Може застосовуватися організаціями на добровільних засадах задля оцінки соціальної, екологічної та економічної діяльності компанії в контексті цінностей сталого розвитку.

Здійснення соціального аудиту в комерційних організаціях, як правило, ініціюється їхнім керівництвом і має як прикладні цілі: підсвітити чи реалізується діяльність організації в руслі цілей і цінностей суспільства, чи відповідають результати очікуванням різних зацікавлених груп, так і іміджеві: представити підприємство як соціально-відповідальний бізнес, що демонструє екологічне відношення до власних співробітників, громади (і всього суспільства), природного середовища в найширшому розумінні (Чайка, Цокур, 2025).

Незважаючи на відсутність чітких акцентів у зазначених стандартах на проблемах інклю-

зивності і доступності, тим не менш всі вони містять вказівки на необхідність дотримання етичних принципів, а сучасна етика безумовно містить цінності рівності та інклюзивності. До того ж забезпечення цілей сталого розвитку (зокрема, цілі 3 «Міцне здоров'я та благополуччя» та цілі 1 «Скорочення нерівності»), яке є частиною стандартів здійснення соціального аудиту, також передбачає побудову інклюзивного суспільства, в якому реалізовано принцип доступності.

Отже, технологія соціального аудиту може бути застосована задля оцінки дотримання принципу інклюзивності в функціонуванні будь-якого соціально-економічного суб'єкта. Відповідно до мети нашої роботи сфокусуємо увагу на організаціях громадянського суспільства, які беруть участь у конкурсах проєктів, спрямованих на вирішення проблем соціального захисту уразливих категорій населення, стимулювання громадського активізму, розвиток громадянської освіти та патріотичного виховання, тощо, задля отримання бюджетного фінансування для їхньої реалізації.

Офіційний агрегатор конкурсів проєктів з фінансуванням за рахунок державного та місцевих бюджетів розміщено на інтернет-платформі <https://grants.vzaemo.diaa.gov.ua/contests>.

Якщо проаналізувати конкурси проєктів, оголошені і проведені у 2025 р., то наразі активні:

1. Конкурс з визначення загальнодержавних проєктів, розроблених громадськими об'єднаннями, для виконання яких надається фінансова підтримка для надання соціальних послуг особам з інвалідністю у 2025 році, організований Фондом соціального захисту осіб з інвалідністю. Сфера конкурсу включає активізацію залучення осіб з інвалідністю до процесів ухвалення рішень, захист прав осіб з інвалідністю. Ставить за мету підвищення рівня культури волонтерства серед обласних громадських організацій осіб з інвалідністю. Орієнтує учасників на створення сприятливих соціально-економічних, культурних, організаційних та правових умов і гарантій для реалізації прав осіб з інвалідністю, забезпечення їх участі в соціальній, культурній та інших сферах суспільного життя.

2. Конкурс з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених обласними громад-

ськими організаціями ветеранів та волонтерів, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка з обласного бюджету у 2025 році (конкурс проводиться Тернопільською обласною військовою адміністрацією на території Тернопільської області). Конкурс оголошено з метою реалізації державної політики з питань соціального захисту щодо надання підтримки обласним громадським організаціям ветеранів та волонтерів у 2025 році для реалізації проєктів, спрямованих на соціальний захист ветеранів війни.

3. Конкурс з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених громадськими організаціями ветеранів війни, для реалізації яких надається фінансова підтримка з бюджету Черкаської міської територіальної громади у 2025 році. Конкурс з визначення проєктів, розроблених громадськими організаціями ветеранів війни, які зареєстровані у м. Черкаси, та спрямованих на соціальний захист ветеранів війни, членів їх сімей.

Конкурси вже проведені у 2025 р.:

1. Конкурс з визначення проєктів, розроблених молодіжними та дитячими громадськими організаціями, для реалізації яких надається фінансова підтримка у 2025 році (організатор: Міністерство молоді та спорту України).

2. Конкурс з визначення проєктів з утвердження української національної та громадянської ідентичності, розроблених інститутами громадянського суспільства, для реалізації яких надається фінансова підтримка у 2025 році (організатор: Міністерство молоді та спорту України).

3. Конкурс з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених обласними громадськими організаціями осіб з інвалідністю, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка у 2025 році з обласного бюджету (конкурс проводиться Тернопільською обласною військовою адміністрацією на території Тернопільської області). Конкурс оголошений з метою реалізації державної політики з питань соціального захисту щодо надання підтримки обласним громадським організаціям осіб з інвалідністю у 2025 році для реалізації проєктів, спрямованих на соціальний захист осіб з інвалідністю.

4. Конкурс з визначення проєктів громадських організацій ветеранів та осіб з інвалід-

ністю, який оголошується з метою підтримки проєктів, розроблених інститутами громадянського суспільства (громадськими організаціями), які мають соціальну спрямованість, та з метою ефективного розподілу коштів, передбачених у бюджеті Павлоградської міської територіальної громади на фінансову підтримку інститутів громадянського суспільства

Коло потенційних бенефіціарів проєктів, які можуть бути представлені на зазначені конкурси, очевидно, включає, або може і має включати осіб інвалідністю, та інших маломобільних груп (ветерани і інші особи з інвалідністю внаслідок війни; діти з інвалідністю), тому відбір таких проєктів має супроводжуватися здійсненням соціального аудиту доступності.

Втім на сьогодні процедура відбору проєктів в рамках цих конкурсів проведення аудиту доступності не передбачає. Однак, аналіз вимог до оформлення конкурсних проєктів, описаних у Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка (затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 12 жовтня 2011 р. № 1049), дозволяє зробити пропозиції щодо розширеного тлумачення певних складових таких вимог, що дозволить проводити принаймні базову процедуру соціального аудиту доступності.

Мова йде про п. 8 Додатку 2 Опис програми (проєкту, заходу) Порядку проведення конкурсу. В цьому пункті передбачається, що автори проєкту нададуть інформацію, щодо способів інформування громадськості про хід та результати виконання (реалізації) програми (проєкту, заходу) із зазначенням найменування медіа, посилення на веб-сайт, сторінки соціальних мереж, визначать строки та методи інформування громадськості. Важливим в контексті соціального аудиту доступності тут буде аналіз доступності сайту, який використовується для інформування всіх зацікавлених сторін проєкту, в тому числі осіб, які мають вади зору та слуху.

Постановою Кабінету Міністрів України від 26 вересня 2013 р. № 730 внесено зміни до Порядку оприлюднення у мережі Інтернет інформації про діяльність органів виконавчої

влади, які містять технічні вимоги на створення (модернізацію) офіційних сайтів, які стосуються доступу до них користувачів з вадами зору та слуху.

Можливо, застосувати ці вимоги при проведенні соціального аудиту доступності проєктів, що претендують на бюджетне фінансування. В дослідженні В. Клим та Ю. Тарасенка пропонується сценарій такого тестування, що, на думку авторів, має включати: 1) перевірку достатньої контрастності (яка залежить від чіткості та насиченості (яскравості) за кольором) – із застосуванням інструменту Accessible Brand Colors (ABC); 2) перевірка на коректне масштабування до 200 %; 3) перевірка на керування сторінкою за допомогою клавіші «Tab»; 4) перевірка помилок на прив'язку до кольору під час введення текстової інформації; 5) перевірка альтернативного тексту; 6) автоматизована перевірка із застосуванням Google DevTools Lighthouse (Клим, Тарасенко, 2022, с. 62).

У пункті 11 згаданого Додатку 2 передбачається вимога щодо надання інформації про рівень кадрового, матеріально-технічного та методичного забезпечення, необхідного для виконання (реалізації) програми (проєкту, заходу). У аспекті матеріально-технічного забезпечення соціальний аудит може бути здійснений через аналіз відповідності будівель і приміщень, в яких буде реалізовуватися проєкт (якщо там передбачено перебування бенефіціарів проєкту) вимогам щодо доступності для маломобільних груп населення. Вимоги щодо доступності будівель та споруд в Україні регулюються державними будівельними нормами (ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»). В цьому документі визначено вимоги до проектування, будівництва та реконструкції об'єктів, які мають бути доступними для маломобільних груп населення. Існує формалізований документ – Висновок про інклюзивність, який на підставі аналізу дотримання цих норм надають сертифіковані експерти.

Висновки. Таким чином, задля оцінки дотримання принципу інклюзивності в функціонуванні будь-якого соціально-економічного суб'єкта може бути застосована технологія соціального аудиту. Відповідно до мети нашої роботи ми сфокусували увагу на організаціях громадянського суспільства, які беруть участь у конкурсах проєктів, спрямованих

на вирішення проблем соціального захисту уразливих категорій осіб, стимулювання громадського активізму, розвиток громадянської освіти та патріотичного виховання, тощо, задля отримання бюджетного фінансування для їхньої реалізації. Проведення таких конкурсів сприяє підвищенню спроможності громадянського суспільства, в тому числі завдяки активному долученню його суб'єктів до виконання функцій, які раніше традиційно розглядалися виключно як прерогатива держави. Використання цієї інноваційної технології є фактором збільшення рівня довіри та покращення комунікації в системі «громада – органи місцевого самоврядування – держава», долучення представників та організацій громадянського суспільства до процесів ухвалення рішень, а також сприяє захисту прав уразливих категорій населення через їхню участь у самостійному визначенні проблем, які є для них нагальними, і одночасне формування прийнятних для них способів розв'язання таких проблем. Попри очевидну потребу у проведенні соціального аудиту доступності під час здійснення таких відборів проєктів, на сьогодні, вимоги цих конкурсів такої процедури не передбачають. Однак, аналіз вимог до оформлення конкурсних проєктів, описаних у Порядку проведення конкурсу з визначення програм (проєктів, заходів), розроблених інститутами громадянського суспільства, для виконання (реалізації) яких надається фінансова підтримка, дозволяє зробити пропозиції щодо розширеного тлумачення певних складових таких вимог, що дозволить проводити принаймні базову процедуру соціального аудиту доступності і сприятиме підвищенню ефективності відбору у національних та регіональних конкурсах проєктів. Важливим в контексті соціального аудиту доступності тут буде аналіз доступності сайту, який використовується для інформування всіх зацікавлених сторін проєкту, в тому числі осіб, які мають вади зору та слуху. А також отримання авторами проєктів Висновку про інклюзивність будівель і приміщень, в яких буде реалізовуватися проєкт (якщо там передбачено перебування бенефіціарів проєкту), який на підставі аналізу дотримання ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд» надають сертифіковані експерти.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Білоусов А. Внутрішній аудит: перспективи розвитку і методика організації на підприємствах України. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2001. № 2. С. 54–59.
2. Дерій В., Саченко С., Бабій Л. Соціальний аудит у контексті посилення вимог до корпоративної соціальної відповідальності. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2016. № 5. С. 17–26.
3. Клим В., Тарасенко Ю. Тестування веб-ресурсів на інклюзивність: аудит для реінжинірингу. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2022. № 3. С. 60–66.
4. Коляденко С. М., Ілліна О. В. Соціально-інклюзивний аудит у громадсько-активній школі. *Інклюзія і суспільство*. 2024. Випуск 1(6). С. 37–44.
5. Кудирко О.М. Внутрішній аудит в Україні: сутність, проблеми розвитку та шляхи їх усунення. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2011. № 5. Т. 1. С. 186–189.
6. Лебединська О.С. Особливості внутрішнього соціального аудиту в сучасних умовах. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми управління підприємствами: теорія та практика»*. Харків : ХНЕУ, 2018. С. 156–158. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/18962/>.
7. Маліков В.В. Внутрішній аудит: аналіз проблематики та організація на підприємстві. *Проблеми економіки*. 2015. № 2. С. 147–152.
8. Нежива М.О. Внутрішній аудит в умовах інклюзивної економіки. *Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної конференції «Обліково-аналітичний та економіко-фінансовий інструментарій управління сучасним підприємством: міжнародний досвід»* (Харків, 26 травня 2023). Харків : ХНАДУ, 2023. С. 119–121.
9. Чайка І., Цокур Є. Соціальний аудит в проєктній діяльності організацій третього сектору. *Ввічливість. Humanitas*. 2025. № 2. С. 245–252.
10. Чуєнков А. Є. Внутрішній аудит у системі управління підприємством. *Агросвіт*. 2011. № 19. С. 37–40.

REFERENCES:

1. Bilousov, A. (2001). Vnutrishnii audyt: perspektyvy rozvytku i metodyka orhanizatsii na pidpriemstvakh Ukrainy [Internal audit: development prospects and organization methods at Ukrainian enterprises]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, 2, 54–59 (data zvernennia: 18.06.2025) [in Ukrainian].
2. Derii, V., Sachenko, S., & Babii, L. (2016). Sotsialnyi audyt u konteksti posylennia vymoh do korporativnoi sotsialnoi vidpovidalnosti [Social audit in the context of strengthening requirements for corporate social responsibility]. *Bukhhalterskyi oblik i audyt*, 5, 17–26 (data zvernennia: 18.06.2025) [in Ukrainian].
3. Klym, V., & Tarasenko, Yu. (2022). Testuvannia veb-resursiv na inkluzyvniost: audyt dlia reinzhyneringu [Web Testing for Inclusive: Audit for Reengineering]. *Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu*, 3, 60–66 (data zvernennia: 18.06.2025) [in Ukrainian].
4. Koliadenko, S. M., & Illina, O. V. (2024). Sotsialno-inkluzyvnyi audyt u hromadsko-aktyvni shkoli [Socially inclusive audit in a socially active school]. *Inkluziia i suspilstvo*, 1(6), 37–44 (data zvernennia: 18.06.2025) [in Ukrainian].
5. Kudyryko, O.M. (2011). Vnutrishnii audyt v Ukraini: sutnist, problemy rozvytku ta shliakhy yikh usunennia [Internal audit in Ukraine: essence, development problems and ways to eliminate them]. *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu*, 5, Vol. 1, 186–189 (data zvernennia: 18.06.2025) [in Ukrainian].
6. Lebedynska, O.S. (2018). Osoblyvosti vnutrishnoho sotsialnoho audytu v suchasnykh umovakh [Features of internal social audit in modern conditions]. *Materialy mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Suchasni problemy upravlinnia pidpriemstvamy: teoriia ta praktyka»*. Kharkiv : KhNEU, 156–158. URL: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/18962> (data zvernennia: 18.06.2025) [in Ukrainian].
7. Malikov, V.V. (2015). Vnutrishnii audyt: analiz problematyky ta orhanizatsiia na pidpriemstvi [Internal audit: analysis of the issues and organization at the enterprise]. *Problemy ekonomiky*, 2, 147–152 (data zvernennia: 18.06.2025) [in Ukrainian].
8. Nezhyva, M.O. (2023). Vnutrishnii audyt v umovakh inkluzyvnoi ekonomiky [Internal audit in an inclusive economy]. *Zbirnyk materialiv III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «Oblikovo-analitychnyi ta ekonomiko-finansovyi instrumentarii upravlinnia suchasnym pidpriemstvom: mizhnarodnyi dosvid»*. Kharkiv : KhNADU, 119–121 (data zvernennia: 18.06.2025) [in Ukrainian].
9. Chaika, I., & Tsokur, Ye. (2025). Sotsialnyi audyt v proiektanii diialnosti orhanizatsii tretoho sektoru [Social audit in project activities of third sector organizations]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 2, 245–252 (data zvernennia: 02.07.2025) [in Ukrainian].
10. Chuienkov, A. Ye. (2011). Vnutrishnii audyt u systemi upravlinnia pidpriemstvom [Internal audit in the enterprise management system]. *Ahrosvit*, 19, 37–40 (data zvernennia: 18.06.2025) [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 21.06.2025

Дата прийняття статті: 07.07.2025

Опубліковано: 08.09.2025